საქართველო

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიის მთავარი კომიტეტის ორგანო.

რედაქცია და ადმინისტრაცია: თბილისი, დამფუძნებელი კრების ქ. № 5 რედაქცია და კანტორა ღია ყოველ დღე დილის 9 ს., ნაშუადღევის 2 და 6 ნახ. საათამდის. ტელეფონი № 15—73. მისამართი დეპეშებისათვის: თბილისი „საქართველო" ფოსტის ყუთი № 76

განცხადებანი: განცხადება მიიღება ნაშუადღევის 2 საათამდის. სტრიქონი პეტიტი პირველ გვერდზე 20 მ. მე-4 გვერდზე—15 მ. სამგლოვიარო განცხადებანი 30 სტრიქონი—700 მ. 2 ნახ. საათის შემდეგ 100 მანეთით მეტი.

ხელის მოწერა: გაზეთი „საქართველო" ქალაქსა და ქალაქს გარეთ ღირს თვეში—800 მან. ცალკე № — 25 მან.

ფასი 25 მან.

წელიწადი მეექვსე. პარასკევს, ქრისტეშობისთვის 31. 1920 № 180

მოითხოვეთ ყველგან საუკეთესო ხარისხის

კონიაკი

გაწმენდილი ჰურის არაყი და ტკბილი სასმელები დ. ი. კალანდაძისა

ბითუმად და ცალ-ცალკე თვით ქარხანაში სადგურის (ვაგზლის) ქ. № 5.

ინსტრუქცია

არა-სოციალისტურ დემოკრატიულ პარტიათა გაერთიანებულ კონფერენციის მოწვევისა.

1. კონფერენციას იწვევს საქართველოს ეროვნულ დემოკრატიული, მიწის მეკუთრეთა ეროვნული და რადიკალ დემოკრატიული პარტიები.

2. კონფერენცია გაიმართება საქართველოს სადედა-ქალაქში თბილისში 1921 წლის იანვრის 23 ს, და გაგრძელდება 3 დღე.

3. კონფერენციაზე გამოსაგზავნი დელეგატები აირჩევიან ადგილობრივ არა-სოციალისტურ პარტიათა ორგანიზაციების წევრთა შეერთებულ კრებაზედ, პიროვნულად.

4. თითეული დელეგატი აირჩევა ორას პარტიულ წევრზე, ხოლო არა უმეტეს 1 დელეგატისა არა სოციალისტური პარტიების მიერ დამფუძნებელი კრების არჩევნებში მიღებულ ყოველ სამას ხმაზე.

5. ამ კონფერენციის მიხედვით, თანახმად მთავარი კომიტეტების ცნობისა, საერთო რიცხვი დელეგატებისა საკარაუდევია 160 კაცი, გარდა მთავარი კომიტეტების წევრებისა

6. კონფერენციის წევრთა არჩევნებს ხელმძღვანელობენ ადგილობრივი ან სარაიონო კომიტეტები, თანახმად ამავე ინსტრუქციის მე-4 მუხ.

7. დელეგატების არჩევნების შესახებ მთელს რაიონში სდგება სათანადო, რომელსაც ხელს უნდა აწერდნენ იმ რაიონში არსებული არა სოციალისტური დემოკრატიული ორგანიზაციები.

8. ყოველი დელეგატი აღჭურვილ-ყოფილი იქნება ბინით.

9. კონფერენციის მოწვევის საქმეს ხელ-ძღვანელობს ცენტრალური საკონფერენციო კომისია, რომელიც შედგენილია ზემოხსენებულ პარტიათა ხელმძღვანელ ორგანოთა წარმომადგენელთაგან.

მისამართი: დამფუძნებელი კრების ქუჩა № 5. ეროვნულ დემოკრატიულ პარტიის მთავარი კომიტეტის ბიურო.

კონფერენციის წესრიგი.

1.

ადგენა ცენტრალური საკონფერენციო კომისიისა პარტიათა გაერთიანების შესახებ და ამ განცხადების განმარტებანი პარტიათა წარმომადგენელების მიერ

2.

მოხსენებანი მომენტის შესახებ: 1) საშინაო მდგომარეობა, 2) საგარეო მდგომარეობა და 3. ეკონომიური მდგომარეობა.

3.

1. პროგრამა და წესდება, 2. საარჩევნო მუშაობა; 3. არჩევნები მთავარ-კომიტეტისა და საარეგიონო კომისიისა.

საკონფერენციო კომისია.

ბალმწ. თეატრში

ოპერა

პარასკევს, 31 დეკემბერს

ბალეტის საღამო **მოცარტიანის**

პარნასვალი

— შაბათს, 1 იანვარს —

ოპერა **მუშებისათვის**

ფრა-დიავოლო

ოპერის დასაწყისი საღამოს სრულ 8 საათზე.

სახელმწიფო დრამის თეატრი

(ყოფილი არტისტიული—რუსთაველის პრ., № 21, ტელ. 8—07).

შაბათს, იანვრის 1-ს

დილით

პოტეს დანაშაული

რეჟისორი: ენ. გამრეკელი თორელი.

დასაწყისი 12 საათზე.

საღამოთი — **ალლუმი** — მესამედ

რეჟისორი: კ. ანდრონიკაშვილი.

საღეესასწაულო საჩუქარი

ბავშვებსა და მოწაფეებს

საბავშვო ლოტო

ქართულ, ფრანგულ, გერმანულ და რუსულ ენაზე

იყიდება საქართველოს რკინის გზის ყველა სადგურებზე და ტფილისის მაღაზიებში.

4—150—1

სახელმწიფო ოპერა

დილა — **ბალეტი** — საღამო

კვირას

2 იანვარს **ქეთო და კოტე** ორშაბათს

3 იანვარს „ „ სამშაბათს

4 იანვარს **ევგენი ონეგინი** ოთხშაბათს

5 იანვარს „ „ შაბათს

8 იანვარს **პოპელია** და ხორეოგრაფიის ეტიუდი

9 იანვარს **ფაუსტი** და **ვალპურგიის ღამე**

ბალეტი

მე-20 სიმფონიური კონცერტი ბოროვსკისა და ბელოუსოვისა

გოთმანის ზღაპარი

აბესალომ და ეთერი

მუშებისათვის ოპერა

ტოსკა

ყიზელი და ხოროეგრაფიის ეტიუდი.

დასაწყისი დილის 12 საათ. საღამოს 8 საათზე

სახელმწიფო თეატრის ადმინისტრატორი.

კოოპერატიულ საზოგადოების

კახეთის

ღვინოები

შეიძლება მიიღოთ ჰრეისკურანტის ფასებში შემდეგ განყოფილებებში:

თავისუფლების მოედანი, ქარვასლა თამამშოვის მაღაზია საზოგ. „კახეთი" ოლღას ქუჩა, მაღაზია „რენესანსი".

კიროჩნი ქუჩა, ს. № 8, მაღაზია გუნიასი, რაზიეზ-ის ქუჩა (ვარანცოვის ძეგლის მახლობლად) მაღაზია ვარდაპეტიკოვისა.

წყნეთის ქუჩა, მაღაზია გიგინეიშვილისა და აგრეთვე კოოპერატივ „ერთობის" („ედინენიეს") ყველა განყოფილებაში.

ვისაც ბითუმად სურს დაკვეთა, გთხოვთ მიმართოს თავისუფლების (ერევნის) მოედანზე მაღაზიას, სადაც იყიდება ადგილობრივ და საზღვარგარეთის ფირმების მაგარი სასმელებიც.

საზოგადოება „კახეთის" კონტრ-აგენტები ჯაფარიძე და ჯანელიძე.

კვირას, იანვრის 2-ს, დილის 11 საათზე თბილისის რეალ. სასწავლებლის შენობაში მოხდება

დამფუძნებელი კრება

„მესამე ოვვარდენის"

ყველა წევრი მოვალეა გამოცხადდეს, მცირე წლოვანთა მაგიერ უნდა გამოცხადდენ მათი შვობლები. წინასწარ წევრთა ჩაწერა მოხდება შაბათს 5—7 საათამდე და კვირას კრების წინ 10 საათიდან. გასარჩევი საკითხები: საზოგადოების წესდების განხილვა, საბჭოს არჩევნები და „შევარდენთა კავშირში" შესვლის საკითხი.

ორგანიზაციო კომიტეტი.

(4—6—1)

გამოვიდა და იყიდება

ქართული საუცხოვო

კედლის ნუსხა-კალენდარი

გამოცემა სახელმწიფო ქაღალდების დამზადებელ ექსპედიციისა

კალენდარი დაამშვენებს ყველას ოთახს

პ. პ. ცინცაძის მაღაზია

მთავარი საწყობი. ლორის მელიქოვის ქ., № 6

იყიდება

პიანინო

ბოდაის ფაბრიკისა

მისამართი: ბებუთოვის ქუჩა 20 ბინა ქიტიაშვილისა. 1—354

ლამპის ფუფეები

ბითუმად და ცალ-ცალკე **ნ. ლ. ლგოტ-ცაკის მაღაზიაში**

თბილისი, ოლღას ქ. № 7.

1 — 5.

განცხადება

ვაცხადებ ქალაქ ტფილის ს მცხოვრებთა და კლუბებისა, რესტორანების და სხვა გასართობ დაწესებულებათა მეპატრონეთა საყურადღებოთ, რომ შინაგან საქმეთა ბნი მინისტრის ბრძანებით ახალი წლის წინა ღამეს ე. ი. პარასკევს 31 დეკემბერს ყველა კლუბებს, რესტორანებს და სხვა სავაჭრო გასართობ დაწესებულებებს ვაჭრობის ნება ეძლევათ ღამის ორ საათამდის.

ამასთანავე საჭიროთ ვრაცხ გავაფრთხილო მოქალაქენი, ჩვეულებათ გადაქცეული ახალი წლის სროლით შეხვედრა დაუშვებელია. გაცემული მაქვს ბრძანება სასტიკ პასუხის ვებაში იქნება მიცემული ის პირნი, რომლებიც დაჭერილი და შემჩნეული იქნებიან სროლაში.

1920 წ. 30 დეკემბერი.

ხელს აწერს ტფილისის ქალაქის მილიციის უფროსი

პოლკოვნიკი: სულაქველიძე.

დედანთან სწორია მილიციის უფროსის

პირადი მდივანი: კილურაძე.

სამშობლოსათვის.

ჩვენი უკანასკნელი წერილი საუკუნოებისათვის გადასაცემად განმზადებულ წელიწადის უკანასკნელ დღეს მწუხარებით აღნიშნავს, რომ ქართველი ხალხის მძიმე ბრძოლა სამშობლოს დამოუკიდებლობის დასაცავად და განსამტკიცებლად ჯერაც არ დასრულებულა! განთავისუფლებულ საქართველოს ისტორიული მოქიშპენი და მტრები დაუცხრომლად მუშაობენ ჩვენი სახელმწიფოს თვითმყოფობის დასათრგუნავად! ყველაზე მეტი განცდა ქართველმა ერმა გასულ თორმეტი თვის მანძილზე გადიტანა და არა მარტო იმიტომ, რომ ამ ხნის განმავლობაში მტერი მეტის მრისხანებითა და გაშმაგებით ეკვეთებოდა რესპუბლიკის საზღვრებს: 1920 წლისათვის ქართველი ხალხის ყველა ნაწილები, გარდა სულ უმნიშვნელო ანტიეროვნული ელემენტისა, საქართველოს დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლას თავის სამღრთო ვალად ითვლიდნენ და ისე ხალისით, პატრიოტული აღფრენით და გამარჯვების სურვილით არ მიჰქროლვიან საქართველოს სანაპიროებს ჩვენი არწივები წინა წლებში, როგორც ამ ჭეშმარიტად პატრიოტულ აღფრთოვანების წელს.

1920 წელმა ცხადზე უცხადესად დაანახვა მოყვარესაც და მტერსაც, რომ საქართველოს დემოკრატია ბევრში დაუთმობს მოპირდაპირეს, ბევრს აპატიებს მოშურნესა და მტერს, მაგრამ საქართველოს ღირსების შეურაცყოფას კი არავის ჩაუტარებს მუქთად... დამოუკიდებლობის იდეას ქართველი ხალხი შეესისხლხორცა; სახელმწიფოებრივ ტრადიციებმა კვლავ სიცხოველე შეჰმატეს ქართველი ხალხის მიდუნებულ ენერგიას, კვლავ ამუშავდა შეერთებული გონენ ხალხისა საქვეყნო საქმის წარმატებისთვის წანაპართა ანდერძის აღსასრულებლად!

ჩვენ ვეთხოვებით ძველს წელს იმ უსათუო პირობით, რომ ახალში გადმოგვაქვს მისი პატრიოტული ტრადიციები...

1920 წლის მაგალითებმა ზოგი ახირებული ჩვენი მტრებისათვის, როგორც ეტყობა, უშედეგოთ ჩაარეს. ჩვენი ქვეყნის აკლების მოსურნეთ საქართველოს მხედრობამ ბრძოლის ველზე საკმაო და თვალსაჩინო გაკვეთილები მისცა და გვგონია, კიდევაც აგრძნობინა, რომ მტრების გადამეტებული პრეტენზიები საქართველოს სახელმწიფო საზღვრების პირს მუდამ მოიღუნება სამშობლოსათვის თავდადებული ქართველიმ ხედრობის მიერ.

—კინემო— დღეს ახალი პროგრამა დღეს

დამსხვრეული სამსხვერპლო

კინო დრამა 5 ნაწილად.

1. დამსხვრეული ბედნიერება. 2. პოროტ-მოქმედების ადგილზე. 3. რისხვა მოახლოვდა. 4. საშინელი სიკვდილი. 5, ან დედა, ან კარიერა.

არფასტო მთავარ როლებში გამოჯა ჰრიმა-ბალერინა ლონდონის სამეფო თეატრისა ნ. ნიკოლაევისა.

ანონსი მზადდება დასადგმელად მოხუცი მარჩიელის თვალები მაქსიმოვის მონაწილეობით

დიდ აქტიობას საქართველოს წინაალმდეგ 1920 წლის პირველ ნახევრიდანვე ბოლშევიკურ რუსეთის მაჩანჩალა, საოცარი სისწრაფით გაწითლებული, აზერბაიჯანი იჩენდა. მიუხედავად იმისა, რომ „ბოლშევიკურ“ აზერბაიჯანის „ასკერების“ უდიდესი ნაწილი პენზისა და იაროსლავის გუბერნიის „რევოლუციურ „გლეხებისაგან“ შესდგებოდა და სარდლობაც მოსკოვისა მიუძღოდა „ჰამბალ-პროლეტარების“ გუნდებს, საქართველოს ჯარმა დამრთხალ თხებივით გადარეკა ეს კოალიციური მტრის რაზმი, რომლის მშობლად ინსპირატორებმა „საპატიო ზავის“ გამოთხოვით აიცილეს თავიდან სამარცხვინო კაპიტულაცია გამარჯვებულ საქართველოს წინაშე.

დიდათ შესცდა ჩვენი დიპლომატია, გულწრფელ მონანიებად რომ მიიღო აზერბაიჯანელების ფლიდური აღთქმა: აქტაფის ხელშეკრულებამ სრულიად ნიავს ვაატანა საქართველოს მხედრობის მამაცური მოქმედების ნაყოფი და ცრუ ილლუზია შეუქმნა ბრძოლის ველზე გათელილ აზერბაიჯანს, ასე ვთქვათ, რევანშისათვის!

განვლილმა დრომ დაგვიმტკიცა ჩვენი დიპლომატიის შემცდარი ნაბიჯები: „მშვიდობის სურვილი“ და „კეთილ მეზობლური განწყობილება ბევრს შემთხვევაში ზარბაზნის გრიალს უფრო მსდევს, ვიდრე „სამშვიდობო“ მასლაათს.

აზერბაიჯანმა, რასაკვირველია, მოატყუა ჩვენი დიპლომატია. მან ხელი მოგვაწერა მრავალ დოკუმენტებზე, მაგრამ თავიდანვე იცოდა, რომ კონტრაგენტს „ხელსარიელს“ დაჰსვამდა.

[illegible] და შარს არ დასჯერდა აზერბაიჯანი! მოსკოვის იმედით მაგრესიულ პოლიტიკას ბიჯებ ხელი და თავის „წარმომადგენელის“ საშუალებით [illegible] მუშაობა [illegible] [illegible] [illegible]

...ალი ამბები

— თავდაცვის ფონდი. კვირას 2 იან...ს, თავდაცვის ფონდის ბინაზე დანიშ...ულია დილის 10 საათზე ფრონტის და...ხმარე კომიტეტის წარმომადგენლების და თავდაცვის ფონდის პრეზიდიუმისა და ფონდის სექციების წარმომადგენლების შეერთებული კრება, რომელზეც განხილულ უნდა იქნეს საკითხი თავდაცვის ფონდისა და ფრონტის დახმარე კომიტეტის დამოკიდებულების საკითხზე.

— მთავრობაში. მთავრობამ მოისმინა რა ...ხდომაზე იუსტიციის მინისტრის პროექტი კანონისა სასამართლოს ბოქაულების ...ილდოს შეცვლის შესახებ, დაადგინა: 1) მიიღოს კანონპროექტი და ...გა...ცეს დამფუძნებელ კრებას განსახილველად, 2) მიიღოს იუსტიციის მი...ტრის წინადადება საბიუჯეტო წლის ...ვ ქუთაისის საოლქო სასამართ... და ქუთაისის საოლქო სასამარ... ბათომის განყოფილებისა და სა... ...ებლო ზედამხედველობის დაარ... ...ებლ... ...ებლ... ...ების ...ვის და აგრეთვე ბათომის ოლ...ქის სარაიონო გამომძიებელთათვის სა...ირო თანხის გაღების შესახებ.

— მთავრობამ დაადგინა გაანთავისუფლოს მოვალეობის აღსრულებისაგან სამოსამართლო პალატის პროკურორის ...ბანაგი მ. ს. კანდელაკი თანახმად მი...სვე თხოვნისა.

— თანახმად თხოვნისა განთავისუფლებულ იქმნა მოვალეობის აღსრულებისაგან ტფილისის საოლქო სასამ...ოლოს პროკურორი გ. ამ...რეჯიბი.

— მრეწველობის განვითარება, მთავ...ობამ მოისმინა რა ფინანსთა მინისტრის მოხსენება სახელმწიფო ...ერხნისა ...შრომი ათვის" საჭირო კრედიტის გაღების შესახებ, დაადგინა: მ...ოს მოხსენება და მიანდოს ფინ...ნსთა მინისტრს შეიმუშაოს სათანადო პროექტი აღნ...ულ ...ერხნისათვის საჭირო ძირითად თანხის გამოსარკვევად.

— ფოსტა-ტელეგრაფის ქსელი ბა...ომში. შინაგან საქმეთა მინისტრის ...ენების შესწავლ, ...ომელიც შეეხებო... ...ათომის ტელეფონის ქსელის შენ... მთავრობამ დაადგინა მიიღოს ეს ...ება და გამოსთხოვოს დამფუძნ...ებელ კრებას სათანადო კრედიტი.

...ვსტრიის და გერმ...ნიის სამხედრო ...ს გაგზავნა. ტფილისში ...ენ...ვი... ...ელი ...ვრის ...ელეგ...ტი ჩამოვიდა. ...ან... გააგზავნოს ...ან ...ამ...ლ...ში ...ვ...ის და ...ედრო ტყვეები.

...ვლების ...ვ...ა...ია რუ...ის...ში არსდება ...ურო რუსეთ...ოვ...ების ...ვ...ის მოსა...ბიურ...ს წესდება ...ეკ... შემუ...ა და იგი წარდგენილია დასა...ლად. ...ბიუროს მიზანი: 1) მოს... და პეტროგრადიდან ...ართვ... ...ამოყვანა პირველი ...ეშელ... ...ოშვების საფუძ...ლ...ზ, 2) ...ბიუ...ნდა ...ზრუნოს შ...ქ...ნა ...ეშ... სამგზავრო შ...ავ...ი...ი ...ი..., 3) დაიცვა ...ონ...ბ...ივი უფლ...ტ...ოლ...ილთა სახ...ვრ...ბ...ზ ...ა...ა...ა...ა ...ა...ოროს, 4) ...ბიურ...ს უნდა ...ზრუნოს ...ოს ...ტ...ოლ...ილ...ბ...ს ...ა...ჭ...ო ...ა...

...ალაქის საქმ...ები. ...ალაქის თვით...ელ...ობამ გადასწყვიტა 30 პროც. ...ოს 1918 წ...ლ...ში ...ადგ...ნ...ილ...ი ...ნ...ბ...ალ...ისა...ს ...ხ...ვ... ...ა ...ხ...ვ... ...ასტ...ვ...ო...ებ...ულ ...ი...ო...ჯ...ბ...ბ...ზ, ...ო...ელ...თ...ა...ი...ა ...უ...ო ...ა...ა...ქ...ის ...ვ...თ...ა...ა...ვ...ე...ლ...ო.

...ბ. ...ა...ჩ...ვ...ილ...ი ...ვ...ვ...ხ...ვ...ს ...ა...ა...ვ...ა...ც...ი ...ა...ა...ვ...ა...ბ...ა...ვ...ა...ბ...ა...ვ...ა...ბ

ამის შემდეგ მილიციას ქონდა დავალებული გადაეტანა ეს 3—4 კალათი სხვა ოთახებში და შემდეგ ბინის დანარჩენი 4 ოთახი გადაეცა ქიაზიმ ბეისათვის. ამ დავალების ასრულებაში, მოხდა რამდენიმედ დეპუტატის ღირსების შელახვა, მაგრამ ეს მოხდა იმ დროს როდესაც კანონმდებელმა მოისურვა დეპუტატის შეუვალობის გამოყენებით დაეკავებია ბინა და ის კიდეც შეაჭრა უკანონოდ სხვის ბინაში, რომელიც მას არ ეკუთნოდა, თორემ რათ შეატყობინებდა მთავრობის მდივანს, ბინა დავიჭირეო.

ამის შემდეგ შეიძლება მოხდა სამწუხარო მოვლენა, (ვეშაპელი: შეიძლება?) მოხდა ის რომ მილიციამ კანონიერ მოვალეობის ასრულების დროს შეეხო ხელით დეპუტატ ნინიძეს. ეს გარემოება მთავრობამ სამწუხაროდ მიიჩნია, ამაზე მან თავისი აზრი მოგახსენათ და ზომები მიიღო რომ დამნაშავენი დაისაჯონ და იქნებიან კიდეც. (ვეშაპელი: რა ზომები მიიღო?)

ინციდენტის პირველ ნაწილში არაფერი სამწუხარო არ მომხდარა გარდამომისა, რომ ნინიძემ განზრახ უკანონოდ დაიჭირა სხვის ბინა, ეს იგრძნო მან შემდეგ და დაბრუნდა თავის ძველ ბინაზე. მთავრობა აცხადებს, რომ ბინის დაჭერაში ერთი ბეწვის ოდენა რამ მას არ დაურღვევია, რაც შეეხება მეორე ნაწილს ინციდენტისა, რომ მილიციამ ჩაიდინა მეტი, ვიდრე უნდა ჩაედინა, მთავრობა გამოსთქვამს მწუხარებას ამის გამო და აცხადებს რომ დამნაშავენი დასჯილნი არიან და იქნებიან.

(ვეშაპელი: არიან თუ იქნებიან? ორივე როგორ შეიძლება ერთად).

(ხმები: გადავდოთ კრება)

ნ. ყორდანია: მთავრობას აუცილებლად მიაჩნია, რომ ეს საკითხი დღესვე ამოიწუროს.

(სხდომა გრძელდება)

თავმჯდომარე. სიტყვა ეკუთვნის ნინიძეს. *)

მთავრობის თავმჯდომარე ბ-ნ ყორდანიას სიტყვა.

მოქალაქენო! სამწუხაროდ უნდა ვალიარო, რომ დღეს ჩემი სახელი აქ ძალიან ხშირად ისმოდა. მე უფრო მიამებოდა, რომ ჩემი სახელი ისმოდეს დიდი პოლიტიკური საკითხების დროს (ხმები: ასეც უნდა იყო!; მერმე რათ მოხდა ეს? ვინ არის დაბრალი?)

მაგრამ, როდესაც ასეთი დიდი საკითხები ისმება, ჩემ სახელს არ იხსენიებენ და არა თხოულობენ ჩემ აზრებს, მაგრამ, როდესაც წვრილმან კითხვებს არჩევენ, მაშინ თხოულობთ, რომ ჩემი აზრი ვსთქვა ამ ტრიბუნიდან. იმედია, შემდეგში ეს არ იქნება, ე. ი. დიდი კითხვებში უფრო ხშირად მომიხსენიებთ, ვიდრე პატარებში, მაგრამ, ვინაიდან ეს ასე არის, იძულებული ვარ ზოგიერთ პირებს პასუხი გავცე. აი ბ-ნ შ. ნუცუბიძემ თქვა, რომ მთავრობის თავმჯდომარე ხშირად ერევა ბინების საკითხში. საწყუბაროდ ეს ასე არის და ბ-ნი ნუცუბიძე მოახერხებს, რომ არ ჩავერიო, მისი მადლობელი ვიქნები.

(შ. ნუცუბიძე: ამისთვის არის სათანადო ორგანო).

— დიდი ხანია ვცდილობ ამ კითხვებში არ ჩავერიო, მაგრამ მდგომარეობა, რომელიც მე მიჭირამს, ამას მაძალებს. კანონი ბინების შესახებ არის გამოცემული, გამოიცემული დიდი ხანია, რევოლიუციის დროს, და, თავის თავად ცხადია, უფრო დეკლარაცია არის, ვინემ კონკრეტიული კანონი, და ცხადია, რომ ხშირად ამ კანონით უკმაყოფილონი არიან მოქალაქეები. თუ მოქალაქე აღშფოთებულია და ფიქრობს, რომ მას დიდ უსამართლობას აყენებენ და არ აქვს იმედი, რომ ეს უსამართლობა გამოასწოროს, მას ერთი გზა დარჩენია, უნდა აჯანყეს. დიახ, ეს ასეა, ბ-ნო ნუცუბიძე, და ამიტომ მე ვამბობ, რომ ჩვენ დემ. რესპუბლიკაში ყველა ასეთ პირს უნდა ჰქონდეს საშუალება ეძიოს ეს სამართლიანობა.

(კედია: სასამართლოა ამისთვის). დიახ, სასამართლო არის, მაგრამ როდესაც აშკარად არის დარღვეული რაიმე უფლება, მაშინ არსებობს სხვა ერთგვარი ინსტანცია.

(კედია: როგორ?). ყველა დარბა და შეურაცხყოფილ კაცს არ შეუძლიან დაიროს სასამართლოში. (ვეშაპელი: თქვენი ნახვა ადვილი არ არის).

თუ აშკარად დარღვევა მოხდა რაიმე უფლებისა, მაშინ ვერავინ ან და მოხდა რაიმე განჩენი სასამართლისა იმაში არ ვერავინ, მაგრამ როდესაც მოქალაქე აღშფოთებულია, ამბობს, რომ ჩემ ბინას იპერენ, ყრიან ბარგს, გარედ მაგდებენ, სასამართლოში წავიდე? არა. ჩვენ გვაქვს უფლება შევაჩეროთ. ეს — არის ერთერთი ძირითადი კანონი სახელმწიფოისა. ასეთი არის საქმე და მე მგონია, რომ შემდეგშიაც იძულებული ვიქნები, რომ მოქალაქის საჩივრებს ანგარიში გაუწიოთ და ესა თუ ის დახმარება აღმოუჩინოთ. ეხლა აღნიშნულ კითხვაზე: ის ბინა, რომელიც დღეს აქ იყო საგანი კამათისა, მართლაც აღებული იყო ჩემ სახელზე. მე ვცხოვრობ საგარეო საქმეთა სამინისტროს ბინაზე, რომელსაც მე ვაწუხებ და სურვილი მქონდა სხვა ბინაზე გადასვლა, მაგრამ არ მინდოდა რომ ბინის შოვნა მომხდარიყო რეკვიზიციის წესით ალმოჩნდა რომ განოვის ქ. № 24 ზეკითა სართულში ბინა ყოფილა დაკავებული ენფიაჯიანცის მიერ, რომელიც ერთი წელია, რაც იქ აღარ სცხოვრობდა, და აგრეთვე ისე რომ ამ ბინის გვერდით რამდენიმე ოთახი უჭირავს სახლის პატრონს. სახლის პატრონი თანახმა გახდა თვით გადასულიყო სხვა ბინაზე იმავ სახლში, ხოლო თავისი ბინა მოეჭირავებია ჩემთვის, მხოლოდ ქალაქმა ის ბინა შეაფასა 6,000 მანეთად თვეში და ვიფიქრე რომ ეს ბინა ძვირი დამიჯდებოდა ამდენი ქირა და თან 10 მუხრის გახურება, რომელიც იმ ბინაში იყო მე ვერ ავიტანთქო. ამიტომ უარი ვთქვი ამ ბინაზე, ხოლო ეს ბინა ჩვენ დავიტოვეთ ჩვენ სახელზე მისიების საჭიროების დასაკმაყოფილებლად. ასეთი ბინები ჩვენ გვაქვს მაგალითად პეტრე დიდი ქუჩაზე მელიქოვის სახლში, რომელსაც ხან ვხმარობთ და ხან არა, აგრეთვე გვაქვს გრიბაედოვის ქუჩაზე, რომელშიც სცხოვრობს კარლ კაუცკი მე იმ ბინას მთხოვდნენ ბევრი აქსანაგები, ზოგს არ აქვს ზოგს აქვს და ცუდია ან ვერ ეტევა, მაგრამ მე მათ ყველას უარი უთხარი მათ შორის უარი უთხარი გიორგი ცინცაძეს და ვალერიან ჯუღელს. რამოდენიმე ხნის შემდეგ ჩვენ მოგვივიდა ცნობა რომ ჩვენში მოდის გერმანეთის სრულუფლებიანი წარმომადგენელი და აი ამ ბინას ჩვენ მისთვის ვინახავდით, მაგრამ მას დაგვიანდა ჩამოსვლა და ბინა ისევ ცარიელი იყო: ამასობაში ჩამოვიდა ანგორის მთავრობის წარმომადგენელი. პოლკოვნიკი ქიაზიმ ბეი და დეკემბრის 10 თავდაცვის საბჭომ დაადგინა, ეს ბინა გადასცემოდა მას. თანაც შ ნაგან საქმეთა მინისტრს მიენდო ავეჯეულობის შოვნა იმ ბინისათვის, ავეჯეულობა მართლაც ნაშოვნი იქნა და ავტომობილები ამ ავეჯოულობით დატვირთული მიადგა იმ ბინას, სადაც უნდა დასახლებულიყო ქიაზიბეი, მაგრამ აღმოჩნდა, რომ შიგ უკვე ჩასახლებულიყო დეპუტატი ნინიძე. მე დარწმუნებული ვარ, რომ ნინიძემ არ იცოდა, რომ ეს ბინა დანიშნული იყო მისიისათვის, თორემ, რომ სცოდნოდა ის არ შეეიდოდა იქ. ვინაიდან ასეთი მდგომარეობა შეიქმნა ჩვენ გადავსწყიტეთ, რადგან ბინა დიდი არის იმ ავეჯეულობით მოეწყოს მხოლოდ ოთხი ოთახი ქიაზიმ ბეისათვის და დანარჩენი 5 ოთახი, მზიანი ოთახი დროებით დაეთმოს კ. ნინიძეს და ალბათ ცოტა ხნის შემდეგ ის იმ ბინიდან ვიდა და დაბრუნდება ძველ ბინაზე. მაგრამ ეი ამ ოთახების განაწილების და მოწყობის დროს მოხდა არა სასიამოვნო ინციდენტი! მილიციონერი ხელით შეეხო დეპუტატ ნინიძეს. ეს ჩვენ რასაკვირველია დაუშვებლად მივიჩნიეთ და ამიტომ ის მილიციონერი გადაყენებულია სამსახურიდან, და მიცემულია ხამრთალში.

თქვენ ხედავთ, რომ ეს ბინის საქმე აშენემული იყო ერთნაირ გაუგებრობაზე. ჩვენ არ მიგვიცია არავითარი ბრძანება ან მილიციისათვის ან ვინმესთვის, რომ ნინიძე იმ ბინიდან გადასახლებაათ.

ამიტომ აქ ლაპარაკი იმაზე, ვითომ ჩვენ მივაყენეთ შეურაცყოფა ნინიძეს და ამით უარყყავით ასე ვთქვათ დეპუტატობა, ეს მგონია, უსაფუძვლო არის. თუ აქ დაამტკიცებენ, რომ ჩვენ შევიდით სხვის ბინაში და არა ნინიძე შევიდა გაუგებრობით, რასაკვირველია, ჩვენ ბინაში, რასაკვირველია მაშინ ჩვენ ვიქნებით მტყუანი.

შემდეგ რომელ კანონის ძალით ქონდა მთავრობას აღებული ეს ბინა თავის ანგარიშზე? მე ვფიქრობ, რომ კანონი არ არსებობს, მაგრამ გიკითხებით თქვენ, არსებობს თუ არა კანონი, რომ ჩვენში არსებობს საშინისტრო, ამისთანა კანონი არ არსებობს, როცა ჩვენ გვექნება კონსტიტუცია, მაშინ იქნება გარკვეულად აღნიშნული ჩვენი უფლებანი. (ხმა: ფაქტიური კონსტიტუცია) მოგახსენებთ, ფაქტიური კონსტიტუციის ძალით, მთავრობას ქონდა უფლება ბინის თავის სახელზე აღებისა, და თქვენი დებულება, რომ მთავრობას ასეთი უფლება არ უნდა ქონდეს, ესეც გაუგებრობის ნაყოფია...

ასეთია საქმის მთელი შინაარსი, რომლის შესახებ აქ იყო ერთნაირი სკანდალი. ეხლი ამბობენ, რომ რაკი დეპუტატი შევიდა ბინაში, ჩვენ უფლება არ გვქონდა შევსულიყავით. მე მგონია ეს მართალი არ არის. თუ ჩვენ ამ გზას დავადექით, რომ თუ დეპუტატი შევიდა იქ ვიღარ შევა მთავრობა, არც ერთი მოქალაქე არ იქნება უზრუნველყოფილი ამ დაუპატიჟებელ სტუმრის მოსვლისაგან. უფლება დეპუტატსა არის უფლება კანონისა. ჩვენ ვგვგონია, რომ დეპუტატი არის მატარებელი უმაღლესი კანონიერებისა, იცავს კანონს. მაგრამ თუ დეპუტატმა ხშირად დაარღვია კანონი, მაშასადამე თუ ეს უკანონობა მოხდა, თავისთავად ცხადია. (შენგელაია: ვინ უნდა გამოარკვიოს ეს?) დიახ, ეხლა კითხულობთ ვინ უნდა გამოარკვიოს. არის ორნაირი დარღვევა კანონისა, ერთი დარღვევა ისეთი, რომელიც უკვე მოხდა და, რასაკვირველია, როდესაც ამის გაიგებ ეს არის მერმინდელი აქტი.

ამ საქმეში ჩარევა შეუძლებელია, მაგრამ არის მეორე, კანონი ირღვევა, მაგრამ სავსებით არ არის დამთავრებული პროცესი. ბატონებო, მე იურისტი არა ვარ, მაგრამ იმდენი მაინც ვიცი, როცა უკანონობა აქ ხდება, მაგრამ დასრულებული არ არის, თუნდაც ეს ხდებოდეს დეპუტატის მიერ, მთავრობას აქვს უფლება შეაჩეროს ეს უკანონო აქტი.

თუ ეს აქტი დამთავრდა, მაშინ ეს უფლება არა გაქვს. ამ შემთხვევაში იყო ის, რომ ეს აქტი დამთავრებული არ იყო. (ხმაურობა) კ. ნინიძე სავსებით არ იყო გადმოსული და ვთქვით, რომ ეს სრულიად გარკვეული არის. რომ არ ყოფილიყო გარკვეული, მაშინ ტფილისის ქალაქის თავს უფლება უნდა ჰქონოდა აეღო ძველი ბინა, მაგრამ ამის უფლება არ ჰქონდა, რადგან ეს ბინა ეჭირა ნინიძეს. ამიტომ იყო, რომ ორი ბინა ეჭირა და, როდესაც ასე იყო, ჩვენ უფლება გვქონდა დაგვეჭირა ეს ბინა, მაგრამ სრულიად კანონიერის წესით, ისე რომ ნინიძეს უფლებები არ შეგველახა. ამიტომ ჩვენ არ მიგვიწერია, რომ უეჭველად დეპუტატი იქნეს გაძევებული, პირიქით, უთხარით, რომ ოთხი მზიანი ოთახი იყოს მისთვის და იქ შეიტანოს ბარგი და დაიწყოს. ამიტომ ვფიქრობდით, რომ მთავრობას არავითარი უკანონო მოქმედება არ ჩაუდენია. აგენტებმა კი. მართალია ჩაიდინეს. (შენგელაია: ძველი სიმღერაა, რომელიც რუსეთის ბიუროკრატიისაგან გაგიგონიათ.)

თქვენ, ბატონებო, სამწუხაროთ ძველს სიმღერას ვერ მოშორდით და კონსტიტუციის განხილვის დროსაც ლაპარაკობთ იმ სიმღერებზე, 30 წლის წინად ესერები რომ მღეროდნენ. უკეთესი იქნება, რომ ხანდისხან თქვენ ძველ სიმღერას მოშორდეთ.. საქმე აქ არის, ფაქტები აქ არის და ვისაც უნდა, შეუძლიან ნახოს. ჩვ არ უარვყოფ იმას რომ მოხდა შეღალვა დეპუტატის შეუვალობისა, მაგრამ არა მთავრობის მიერ, არამედ მის მიერ გაგზავნილ პირების მიერ რომელთაც ბრძანება არ შეასრულეს. ამ მხრივ ისინი ღირსნი არიან სასჯელისა და დასჯებიან კიდეც. საამწუხაროდ ჩვენში მოხელეები ვერ შეეჩვევნენ რომ შეასრულონ ის, რაც მათ უბრძანეს (დადიანი: შეასრულეს, უბრძანეთ და გამოყარეს.)

არა ბატონო ეს მართალი არ არის. (დადიანი: რატომ არის დაჭერილი კომისარი?)

კომისარი დაჭერილი არის იმიტომ, რომ ის საყალ-მაყალო ბინაზედ მივიდა და ქიაზიმ-ბეი მიიყვანა. ქიაზიმ-ბეი მოვიდა საგარეო სამინისტროში და სთხოვა, რა ამბავია რა ხდება ჩემ ბინაზეო.

(კედია: განა მარტო ოსმალეთშია ასეთი წესები, ჩვენშიაც არის) არ ვიცი რა წესებია, მაგრამ როცა სადავო კითხვა... ამიტომ ვამბობ აქ არის მეორე მომენტი. (კედია: თავის ინიციატივით გააკეთა ეს მილიციის უფროსმა.)

მისი ინიციატივა იყო იმაში, რომ მან შეეხო ხელით დეპუტატს. (კედია: ვინ მიუგზავნა?)

ბ-ნო სპირიდონ მე მეკონა, რომ გვისმენდი (კედია: გისმენთ, ბ-ო, გისმენთ).

ჩვენ უბძანეთ, რომ პირველ ოთახებში შეიტანეთ ბარგი და დანარჩენ ოთახებში დარჩეს ნინიძე. ეს შეასრულეს მაგრამ არა რიგიანად და ხელით შეეხნენ დეპუტატ ნინიძეს. ეს უკანონო იყო და იმისთვის ისჯებიან. შემდეგ სამწუხარო არის ის, რომ ასეთი შინაური ინციდენტი, რომელიც შეიძლება ხშირად მოგვიხდეს (შენგელაია: კარგი ნუგეშია) და შეიძლებოდა შინაურულად დამთავრებულიყო, აქ გამოიტანეს. სამწუხაროა იმიტომ, რომ ეს ინციდენტი შეერთებულია ერთნაირად საგარეო საქმესთან. ეს გამოდის, რომ არც ერთ მისიისთვის ვერ მიგვიცია ბინა და რომ ამაზე აყალ-მაყალი არ მოხდეს, ამაზე ლაპარაკია დამფუძნებელ კრებაში, ამაზე თავს იტეხენ ფრაქციაში, რას იფიქრებენ ამაზე სხვა სახელმწიფოები? ეს ჩვენ სამარცხვინოთ მიგვაჩნია და ამიტომ არ გვინდოდა ამაზედ ლაპარაკი:

თუმცა ბ-მა ნუცუბიძემ გამოგვიწვია. „აბა თქვით და თქვით“, მაგრამ ჩვენ გაჩუმებული ვიყავით. (დადიანი: თქვენ მისიებს აძლევთ ბინას უფასოთ).

ფასი შემოწმებულია 6 ათასი მანეთი თვეში, ჩვენ უნდა მივცეთ ამის პატრონს. (გობეჩია; ნინიძემ განაცხადა, რომ სცოდნოდა არ შევიდოდა ამ ბინაში). (ჯუღელი სიცილით: გობეჩია დარწმუნებული არის).

აქ სალაპარაკო იყო ის, რომ შეეხნენ დეპუტატის პიროვნებას. სხვა სალაპარაკო არ იყო. მაგრამ ოპოზიციამ მოისურვა დღეს ამის გაღრმავება ისე, რომ გამოიწვია ეს ლაპარაკი. შემდეგ საყვედური უნდა უთხრა ნინიძეს, რომ მან ვერ დაიცვა თავის ახსნა—განმარტებაში ის, რაც უნდა დაეცვა. (კედია: შეთანხმება?).

დიახ, შეთანხმება. ამისი არ გვცხვენიან. დიახ, ეს შეთანხმება ჩვენ ბინაზე რომ ყოფილიყო, ამაზე საქმეც არ იქნებოდა, მაგრამ ეს ბინა უცხო წარმომადგენლისთვის იყო და საბელმწიფოებრივი ინტერესებისთვის იყო ეს შეთანხმება და უნდა დაცული ყოფილიყო ბოლომდის. მაგრამ ეს არ იყო დაცული, და მან გამოიწვია ასეთი სხდომა, ასეთი საღამო. აქ ბევრი მაყურებელნი არიან და ეს ჩვენ ცხოვრების მინუსათ და არა პლიუსათ ჩაითვლება. მთავრობა დამნაშავე არ არის იმაში, რომ ამ სხდომას ასეთი ელფერი მიეცა. შემდეგში მაინც მე უნდა ვთქვა მეტი ვიფიქროთ სახელმწიფო ინტერესებზე, ვიდრე გულისწყრომაზე (ხმა: შემთხვევით სარგებლობაზე). დიახ, შემთხვევით სარგებლობაზე და პირად და ფრაქციულ თავმოყვარეობაზე (ესერების ფრაქციიდან ხმა: ამაზე ყველამ უნდა იფიქროს). (ს. დ. ფრაქ. ტაში).

თავმჯდომარე: სიტყვა ეკუთვნის ბ. ჩხიკვიშვილს.

ჩხიკვიშვილი (ს.-დ.) უპასუხებს ნინიძის და ილია ნუცუბიძის მიერ წამოყენებულ ბრალდებებს და ამბობს, რომ დაეყრდნო რა თვით ნინიძის განცხადებას დავითის ქუჩაზე ბინის ახლო მომავალში დაცლის შესახებ, მან გაგზავნა აგენტები იმ ბინის ანგარიშზე ასაღებად იმ მიზნით, რომ არავინ სხვა არ დაპატრონებოდა. აგენტს უნდა დაეჭედა ეს ბინა, ამისთვის კი ჯერ საჭირო იყო ბინაში მოთავსებულ ნივთების აღწერა, რაიც მან შეასრულა. მხოლოდ შემდეგ გაიგო აგენტმა, რომ ის ბინა ეკუთვნოდა დეპ. ნინიძეს, ამიტომ ის აქტი უკან დაბრუნა. შემდეგ ორატორი აღნიშნავს, რომ იგი ყოველ ღონეს ხმარობდა საქმის მშვიდობიანად მოწყობისათვის, უბრძანა მილიციას, რომელსაც აღყა შემოერტყა ნინიძის ბინისათვის, დაუყონებლივ მოხსნილიყო და სხვა, როდესაც მან გაიგო დეპ. ნინიძის შეურაცყოფის ამბავი, მისი აღშფოთება ისეთივე იყო, როგორც თვით ნინიძესი...

ორატორი ამბობს რომ იგი ხედავდა დანაშაულს სახლის პატრონის მოქმედებაში, რომელმაც უხერხულ მდგომარეობაში ჩააყენა მთავრობა იმით, რომ მთავრობის სახელზე აღებული ბინა გადასცა ნინიძეს, ამიტომ მან სახლის პატრონი დიობარა, გამოარკვია, რომ ისინი არ არიან სრულიად დამნაშავენი, რადგან ნინიძე ჩასახლებულიყო ბინაში მათ სახლში არ ყოფნის დროს, და შემდეგ სთხოვა შინაგან საქმეთა მინისტრს შესაფერი მსჯავრის დადება. მინისტრმა საჭიროდ დაინახა გამოძიების მოხდენა, გამოძიება დავავალე მილიციის უფროსის თანაშემწეს კალანდარიშვილს, რაც მან შეასრულა.

თავმჯდომარე: სიტყვა ეკუთვნის მთავრობის თავმჯდომარის მოადგილეს ბ. ლორთქიფანიძეს.

მთავრობის თავმჯდომარის მოადგილე გრ. ლორთქიფანიძე:

უკანონოდ სცენობს კირ. ნინიძის მოქმედებას ბინის დაჭერაში განოვის ქუჩაზე და ამბობს რომ ფრაქციამაც უკანონოდ იცნო მისი მოქმედება. უწოდებს ნინიძის მოქმედებას ტაციობას „захватъ“ და სთხოვს დამფუძნებელ კრებას სასჯელი გამოუტანოს ნინიძეს.

შემოდის წინადადება კამათის მოსპობის შესახებ.

კ ნინიძე. ამბობს, რომ რეგლამენტის ძალით არ შეიძლება მთავრობის წევრის სიტყვის შემდეგ კამათის შეწყვეტა და ამიტომ არ შეიძლება დაისვას შეწყვეტა და ამიტომ არ შეიძლება დაისვას შემოსული წინადადება კენჭის საყრელად.

თავმჯდომარე არ იზიარებს დეპ. ნინიძის აზრს და კენჭს უყრის წინადადებას. წინადადება უარყოფილ იქმნა და კამათი გრძელდება.

სილიბისტრო ჯიბლაძე (ს.-დ) 21 თვის განმავლობაში, რაც მუშაობს დამფუძნებელი კრება, არ ყოფილა შემთხვევა, რომ დამფუძნებელი კრების—მაღალი ტრიბუნის სიწმიდე შელახულიყოს, დღეს კი სულ სხვა ვნახეთ. ის რომ ამ მაღალი ტრიბუნის წმიდათა წმიდა შეილახა იმ დეპუტატის მიერ, რომელიც აღფურვილი იყო სრული ნდობით იმ პროლეტარიატისა, რომელსაც უნდა უმადლოდეთ, თვით არსებობას დამფუძნებელი კრებისას. (შენგელაია: პატიული ანათემა) სწორედ პროლეტარიატის მადლიანი მარჯვენით მისი ბრძოლით და სისხლით არის აგებული ეს ტრიბუნა და ვისაც ამაში იქვი აქვს, ის მეტად გულუბრყვილო ყოფილა.

ბევრი ამხანაგი ამბობდა, რომ ნინიძისაგან ეს მოსალოდნელი იყო და ასეც უნდა მომხდარიყო. კირილე ნინიძეს პირველად არ ვიცნობთ. მას დასაწყისშივე არ ენდობოდნენ. ჩვენ ვიცით რა იყო და ვინ იყო კირილე ნინიძე 1905 წელში, როდესაც რევოლიუციის ტალღები ძირს დაეცა და შავმა რეაქციამ გაიმარჯვა. ჩვენ ვიცით სად წაბრძანდა მაშინ ნინიძე და როგორ გაექცა ბრძოლას. (დიდი ხმაურობა და პროტესტები ზოგიერთ ს დემ.) არ არის არც ერთი ოჯახი, სადაც ავადმყოფი და სნეული არ იყოს და ჩვენს დიდ ოჯ ხშიც ჩვენ პარტიაშიც არის არა მარტო ერთი კირილე, არამედ მრავალი კირილე და სნეული გვყავს (ხმაურობა) თავმჯდომარე. სთხოვს შეკითხვაზე ილაპარაკოს. ორატორს დამტკიცებულად მიაჩნია, ის რომ დეპუტატმა ნინიძემ სრულიად უკანონოდ დაიჭირა ბინა განოვის ქუჩაზე. დასასრულს ორატორი ამბობს: რომ მართალია დღევანდელი გამოსვლით ჩვენი ფრაქციის ერთ ერთი წევრისა პროლეტარიატის, მუშათა კლასის წინაშე, გინდოდათ მოგეხდინათ ერთნაირი სკანდალი, მაგრამ თქვენ დარწმუნებული უნდა იყვეთ, რომ ჩვენი პარტია და მისი ორგანიზაცია ისე არ დაუძღურებულა, რომ ასეთმა კბენამ, თუნდაც გამოცდილი იურისტისა, როგორც არის კირილე ნინიძე, ზიანი მოუტანოს და მით მისი ძლიერება და მთლიანობა დაშალოს.

თავმჯდომარე. სიტყვა ბ. ვეშაპელს ეკუთვნის.

გრ. ვეშაპელის სიტყვა.

ბატონებო, სოც. დემ. მთავრობის და ფრაქციის წარმომადგენელნი, ოპოზიციის მონაწილეობას ამ საკითხში ყაყურებენ, მხოლოდ როგორც პარტიულ ინტერესებით ნაკარნახევ კომპანიას. არ ვიტყვი, რომ ყოველ შემოტანილ შეკითხვაში არ იყოს ჩაქსოვილი პარტიული, ფრაქციული პოლიტიკა, მაგრამ დამფუძ. კრების უმრავლესობა და ის ხალხი, რომელიც ამას ყურს უგდებს, დარწმუნებული უნდა იყოს, რომ ამ საკითხს პარტიული ხასიათი არ აქვს. ბ. მთავრობის თავმჯდომარემ ბრძანა, რომ დღევანდელი სხდომა დიდი მინუსია დამფუძნებელი კრებისათვის, მე კი როგორც დეპუტატმა შემიძლია გაბედულად ვსთქვა, რომ პირიქით ეს არის დიდი პლიუსი ქართულ პარლამენტის ცხოვრებაში და ისტორიაში. (კედია: დღეს დაიწყო პარლამენტარიზმი) დიახ, მთავრობამ დღეს იგრძნო, რას ნიშნავს პასუხისმგებლობა ხალხის წარმომადგენლების წინაშე.

შეიძლება ეს იყოს სკანდალური, მაგრამ ეს არ არის ბრალი პარლამენტისა, ეს ბრალი არის იმისა, ვინც დასწერა ბრძანება და შექმნა ის, რაც უსკანდალოდ არ გათავდებოდა.

დღემდის მთავრობას, ბატონებო, პასუხისმგებლობა ქონდა ქაღალდზე და საქმით არ ჰქონია. დღემდის დამფუძნ. კრებაში პარლამენტში, ისე როგორც ეკლესიაში ერთგვარი წირვა იყო მეტი არაფერი; წინასწარ შემუშავებული რეზოლიუციი ყოველ საკითხის გადაწყვეტაში, არავითარი ბრძოლა პოლიტიკური, აღმოცენებული არა პირადულ, არამედ დიდ ინტერესებზე, რომელნიც ყველა ქვეყანაში უნდა ზღუდავდეს და საზღვრავდეს მთავრობას პარლამენტისაგან; მიუხედავად იმისა იქნება პარლამენტი ერთი თუ ორ პალატიანი სულ ერთია, ყოველთვის ეს ინტერესი დეპუტატის უფლებებისა და პარლამენტარიზმისა, საქმედ არ წამოყენებულა ჩვენ წინაშე და არ განუცდია ჩვენ მთავრობას პასუხისმგებლობა ამ ინტერესების დარღვევისათვის, როგორც დღეს. ამიტომ თამამად ვიტყვი, გაივლის დრო და უფრო მიუდგომელი პირები იტყვიან. რომ ქართულ პარლამენტის ისტორიაში პასუხისმგებლობა დღეიდან დაიწყო. (ჯუღელი: ილია ნუცუბიძის შეკითხვით) ბატონებო, თქვენ ხომ არ ხართ პიროვნების როლის მაღიარებელი (ჯუღელი: მით უფრო ისეთი პიროვნების) პიროვნებაში არ არის საქმე. რაც შეეხება თვით შეკითხვას, დარწმუნებული ვარ, არც მთავრობის თავმჯდომარე და არც მთავრობა ვერ დაარღვევს იმ ფაქტს, რომ კანონი შეუვალობის შესახებ არის დარღვეული. თვით ის ბრძანება, რომელშიაც არის ნათქვამი, რომ ნინიძეს მიუკუთვნეს ესა და ეს ოთახებიო, რამდენიმე ოთახი გაანთავისუფლოსო, ეს ბრძანება მე არ ვიცი ხელმოწერილია მთავრობის მიერ კოლექტიურად თუ რომელიმე მინისტრის მიერ, ეს მთავრობის აქტი, არის აშკარა დარღვევა შეუვალობის კანონისა. ვერავინ ვერ დამტკიცებს, რომ მთავრობას არ შეეძლო კანონიერი გზით, პარლამენტის უფლების დაცვის გზით, ვსთქვათ თუნდაც უკანონო დაბინავება დეპ. ნინიძისა იმ ბინაში მოესპო.

საერთოდ უნდა ითქვას, რომ მთავრობას და ადმინისტრაციას ერთი ზნე სჭირს, რომ ხშირად თითქოს თვით მიზანი კანონიერი არის, მაგრამ მიზნის განხორციელების დროს ისეთ რამეს უშვებენ, რომ არა თუ კანონს იცავენ, არამედ საშინელ უკანონო, ანარქიულ ნაბიჯს სდგამენ. ვთქვათ ბინა იყო უკანონოდ დაჭერილი ნინიძის მიერ, რატომ პარლამენტის უფლების დაცვის გზით არ აღადგინეთ ეს უკანონობა, რატომ გახადეთ ეს შეტაკება მთავრობისა და დეპუტატისა ბინის საკითხში, უპასუხისმგებლო ადმინისტრაციის პირთა საქმედ, რატომ არ გახადეთ პრეზიდიუმის და დამფუძნ. კრების ფრაქციათა—პასუხისმგებელ ორგანიზაციათა საქმედ, რომელთაც შეეძლოთ გამოეტანათ დადგენილება, რომლის გადახვევა ვერ შეეძლო, ვერც ერთ დეპუტატს. ამ შეკითხვიდან ერთი რამ გამოირკვა, რომ იყო გაცემული ბრძანება, რომელშიაც ნათქვამი იყო, რომ იმ ბინაში, რომელშიაც სცხოვრობს დეპუტატი, განთავისუფლებული იყოს რამდენიმე ოთახი, ხოლო ის დეპუტატი დასახლებულიყო სხვა ოთახებში: მე ვამბობ, რომ ასეთი ბრძანება ეწინააღმდეგება შეუვალობის კანონს. მთავრობა ვერ იტყვის, რომ მას არ შეეძლო კანონიერი მიზნის შესრულება კანონიერი გზით, პარლამენტის უფლების დაცვის გზით. და თუ ეს არ მოხდა, არ შეგვიძლია ვსთქვათ, რომ მთავრობამ დამაკმაყოფილებელი პასუხი მოგვცა.

დასასრულ აღსანიშნავია ის გარემოება, რომ მთავრობამ დეპუტატის ბინიდან განოგდების გასამართლებლად ის საბუთი მოიყვანა, რომ ეს ბინა ოსმალეთის წარმომადგენლის ქიაზიმ ბეისთვის ავიღეთო. მე დარწმუნებული ვარ, რომ ოსმალეთში ანგორის ეროვნული პარლამენტის არც ერთ წევრს არ გადაგდებენ იმისთვის, რომ რომელიმე ელჩი მოათავსონ, იმ ბინაში.

სარედაქციო კოლეგია
მთავარი რედაქტორი: ლ. კედია.

თვალების ავადმყოფები
ამბულატორია
მ. გოლოტეინ..
სათვალეების შერჩევა. ავადმყოფების მიღება დილის 8 ს-დან 11 ს-მდე; საღამოს 2—7 საათამდე.
ნიკოლოზის ქ. № 32

ექიმი
ა. ს. ჯავრიშვილი
სიფილისი (606—914 შეშხაპუნება), ... ნისა, ვენერიული და საშარდო ორგანოს სნეულებანი. იღებს ავადმყოფებს 8—9 ს. დილით და 5—7 ს. საღამოთი. ... ოლღას ქუჩა, № 3, მე... ...ბაზარიანცის სახლი. ...05 თვ.

ექიმი
ე. ი. კალანდ
ღებულობს შინაგან სნეულ... მყოფებს დღის 8—12 ს. სიფილისი (შეშხაპუნება ... და საშარდე ორგანოთა ... ვუნიბის ქ. № 6, მოს... ...თხე ზემშელის ... ტელეფ. 18—95. 3228

სამკურნალო
ელექტრონის რენტგენის და სინათლის,
მიხეილ გედევანიშვილისა
დღისით 12—2 საათ. საღ 6—8 საათ. არის საწოლები. ყორლანოვის ქ., 20, ვერაზე. ტელ. 9—71. 3102. თვ.

ყოფილი 1 კავკასიის კორპუსის საველ-დრო ბეითალი-ექიმი
ი. გ. ქუთათელაძე
იღებს შინაგან, კანით (ქეცით) ავადმყოფ. ოთხფეხ პირუტყვებს და ... ნველებს. ცხენის ქოთაოს (საპს) ... კვლევ მალეინის შეშხაპუნებით. ... ცხვრის სასულე—მილას ავათმყოფობ... ვექიმობ „ნეიმანის და ვესსელის“ ... თოდებით. ვიძლევი დარიგებას „... ოტეხნიაზე“ (საქონლის მოვლა-მ... ნება). დილის 9—10 საათ. და 3—5 ს. ბელინსკის ქუჩა № 39,

ექიმი
ა. ე. ლევანოტ...
იღებს რენტგენისა და ელ... შინაგან სნეულებით ავადმყ... ... ...ეთ აწარმოებს რენტგენის შინაგან ორგანოთა და ჩრილ... მოკელევას. წამლობა დიდი ... კით. კრილოვის ქუჩა, სალხი № ... ნა 3. ტელ. 12-46.
მიღება 11-12 და 4-7 საათ...

დოქტორი
გ. გ. მეგრაბი ნ...
შინაგანი ავადმყოფობა, ჭლექი... გულისა. იღებს რენტგენის ელექ... წამლობის კაბინეთში. გასინჯვ... წამლობა X-ს სხივებით. ჭლექების... რაცია—პოევმოტორაქსი. ყოველ... დილის 9—12 საათამდე და საღ. საათამდე. ბებუთოვის ქ. № 23, ტ... ფონი 7—92. 33

დაბრუნდა და გაანახლა ავადმყ... მიღება,
ექიმი
მ. ო. ზანდუკელი
შინაგან და ნერვების ავადმყ... ელექტრონით წამლობა.
ავადმყ. მიღება საღ. 5-7 ს, ანასტ... ქუჩა № 3 ტელეფ. 9—31. № 320

ქუთაისი
ექიმი
ისაკ იაკობის-ძე
მინოვიჩი
ღებულობს შინაგან და ბავშვთა